

Nr 160

Av herr **Munktell m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 36, med förslag till förordning om investeringsavgift för år 1955, m. m.*

Ett riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 36 med förslag till förordningar om vissa investeringsavgifter synes oss ur flera synpunkter ägnat att medföra skadliga samhällsekonomiska verkningar. Vi ansluter oss därför till uppfattningen att propositionen bör avslås.

Skulle emellertid propositionens förslag komma att genomföras är det enligt vår mening en trängande nödvändighet att övergångsbestämmelserna utformas på ett sätt som står i bättre överensstämmelse med vedertagna rättssäkerhetsgrundsatser. I det följande begränsar vi oss emellertid till övergångsbestämmelserna beträffande den särskilda investeringsavgiften å motorfordon, då här föreligger speciella omständigheter.

I förslagen angående den allmänna investeringsavgiften har ett flertal övergångsbestämmelser införts med den motiveringen att »då tanken på en investeringsavgift för år 1955 tidigare inte offentliggjorts synes i princip böra gälla att investeringar gjorda senast den 15 januari 1955 undantages från avgiftsbeläggning». Eftersom varje tanke på en bilaccis eller likartad åtgärd upprepade gånger under höstens lopp och senast i december energiskt dementerats av medlemmar av regeringen borde med så mycket större skäl motsvarande gälla beträffande den särskilda investeringsavgiften å motorfordon. Enligt propositionen skall emellertid avgift — med ett par speciella undantag — utgå därest ansökan om registrering inkommer till länsstyrelse efter den 15 januari oavsett om bindande avtal om förvärv träffats före denna dag.

På grund av motorfordonshandelns speciella förhållanden kommer den särskilda investeringsavgiften att träffa ett stort antal personer, som ingått avtal om fordonsförvärv före den 15 januari eller rent av fått bilen levererad före denna dag, men vilkas ansökan om registrering icke ingivits till länsstyrelsen senast nämnda dag. Många har t. ex. beställt fordon av märken med lång leveranstid eller avtalat leverans av ny årsmodell under våren. I flertalet fall skulle sannolikt tillvaron av en investeringsavgift ha föranlett en omprövning av inköpet eller valet av märke; för de stora grupper av arbetare, lågavlönade tjänstemän och småbrukare, som numera utgör den stora massan bilköpare, är en investeringsavgift av den föreslagna storleksordningen en mycket väsentlig faktor i deras ekonomiska

kalkyler. De kan emellertid endast i undantagsfall häva avtalet, då de som regel är bundna genom beskattningsklausul i de normalkontrakt, som används av det stora flertalet yrkesmässiga bilhandlare. Dessa är sålunda tryggade vid en statlig beskattningsåtgärd, men icke köparna. För dem får beskattningsåtgärden en retroaktiv verkan, som strider mot allmänt vedertagna rättsgrundsatser i vårt samhälle.

I propositionen uttalas som motivering till denna retroaktivitet att »gjorda erfarenheter i samband med tillämpningen av tidigare lagstiftning inom hithörande områden visar angelägenheten av bestämmelser, som förhindrar kringgåenden genom antedatering av köpekontrakt och liknande». Denna ståndpunkt kan vara förklarlig som uttryck för fiskaliska effektivitetssynpunkter, men den innebär en synnerligen beklaglig passivitet inför den alltid angelägna uppgiften att hävda rättssäkerhetsintresset.

Det torde vara möjligt att finna utvägar att bevaka detta intresse i förevarande sammanhang utan att ge utrymme åt försök att kringgå förordningen. Så kan ske genom ett restitutionsförfarande, där envar, som med företeende av skriftlig ordersedel, som innehåller beskattningsklausul i enlighet med Automobilhandlareförbundets normalformulär, åtföljd av på heder och samvete avgivna skriftliga förklaringar av dels säljarens firmatecknare, dels köparen, kan styrka att han senast den 15 januari träffat bindande avtal med försäljare, innehavande s. k. saluvagnslicens, om inköp av motorfordon, återfår erlagd investeringsavgift. Ett restitutionsförfarande, som förutsättes handlagt av länsstyrelserna, torde vara lämpligare än regler om direkt avgiftsbefrielse, eftersom myndigheterna därigenom beredes erforderlig tid för eventuell närmare prövning av ärendet. Genom bestämmelsen om att avtalet skall vara upprättat i form av skriftlig ordersedel av ovan angivet slag når man just den kategori köpare, som nu står bundna vid avtalen. Genom bestämmelsen att avtalet skall ha ingåtts med innehavare av saluvagnslicens uppnås att försäljaren tillhör en kategori av yrkesmässiga bil- och motorcykelhandlare, som kan förutsättas lojalt följa förordningen.

Vi anholder att bevillningsutskottet måtte utarbeta förslag till lagtext i överensstämmelse med ovan anförda yrkanden och hemställer,

att riksdagen måtte bifalla det förslag till övergångsbestämmelser beträffande förordningen om särskild investeringsavgift å motorfordon, som av utskottet må utformas med anledning av denna motion.

Stockholm den 26 januari 1955

Henrik Munktell

Leif Cassel

Karin Wetterström

Nils G. Fröding